

Kraftig opprydning i sykehusarkivene

Ved norske sykehus har det opp gjennom årene samlet seg 190 000 hyllemeter med arkivmateriale. Nå skal det ryddes og sorteres, og et utvalg foreslår å opprette Norsk helsearkiv.

Spesialisthelsetjenestens arkiver består i hovedsak av pasientjournaler og administrative dokumenter, som utgjør henholdsvis 175 000 og 15 000 hyllemeter. Til sammenlikning utgjør hele Riksarkivet 120 000 hyllemeter. De siste årene er kravene til dokumentasjon blitt større, i tillegg til at antall undersøkelser per pasient har økt. Til tross for overgangen til elektronisk pasientjournal (EPJ) øker papirhaugen fremdeles.

Det statlig oppnevnte Helsearkivutvalget, under ledelse av avdelingsdirektør Ivar Fønnes i Riksarkivet, har sett på hvordan materialet kan bevares for fremtiden. Nylig overleverte de sin utredning (NOU 2006: 5) til helse- og omsorgsminister Sylvia Brustad, hvor det foreslås å opprette et Norsk helsearkiv.

– Mange av dokumentene, særlig pasientjournalene, er viktig å bevare for fremtidig medisinsk og historisk forskning. Men siden volumet er så stort må også dette begrenses betydelig. Vi foreslår at alt bevares inntil ti år etter pasientens død. Noen typer journaler bør bevares i sin helhet, for eksempel fra sykehus med landsdekkende funksjoner. Også journaler til pasienter med sjeldne sykdommer eller funksjonshemninger bør bevares, sier Ivar Fønnes til Tidsskriftet.

Utvalget mener videre at pasientdokumentasjon fra noen få utvalgte sykehus bør bevares i sin helhet. Sykehusene som foreslås er Radiumhospitalet, fordi det er lands-

ledende innen kreftbehandling, Longyearbyen sykehus, blant annet på grunn av beliggenheten og funksjonen som et beredskapssykehus, og Odda sykehus, fordi det er et lokalsykehus knyttet til fremveksten og utviklingen av ett av våre industrisamfunn. For å følge arkivforskriften foreslås det også å bevare alle pasientjournaler som ble avsluttet før 1950.

Det er helseforetakene som må kassere eller arkivere etter reglene som vedtas, og sende dokumentene videre til helsearkivet. Etter en slik sortering vil det etter utvalgets beregninger bli igjen rundt 30 000 hyllemeter papir.

– Dette mener vi bør plasseres i Norsk helsearkiv, som opprettes som en egen enhet i det statlige Arkivverket. Etter våre beregninger vil et Norsk helsearkiv kreve 18 ansatte og et årlig budsjett på rundt 17 millioner kroner, sier Fønnes.

Det meste av Norsk helsearkiv vil inneholde taushetsbelagte opplysninger, og forskere som skal bruke materialet må søke om adgang på vanlig måte. Etter forvaltningsloven opphører taushetsplikten etter 60 år, men utvalget mener det bør gis en bestemmelse om når taushetsplikten eventuelt skal opphøre for helsearkivmateriale. *Les hele saken: www.tidsskriftet.no/10639*

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

– Statiner kan delvis reversere åreforkalkning

Intensiv statinbehandling kan delvis reversere plakkdannelser i arterier hos pasienter med arteriosklerose.

I en studie publisert i *JAMA* er effekten av det kolesterolsenkende legemidlet Crestor (rosuvastatin) på utvikling av koronar arteriosklerose undersøkt. Ved hjelp av intravaskulær ultralyd (IVUS) målte man grad av åreforkalkningen hos 349 pasienter ved studiestart og etter to års behandling. En intensiv statinbehandling (rosuvastatin 40 mg/d) medførte en reduksjon av det arteriosklerotiske volumet. Denne regresjonen, som man kunne se hos over 60 % av pasientene, var assosiert med en reduksjon av LDL-kolesterolnivået med i gjennomsnitt 53 % og økt HDL-kolesterol med 15 %.

Lars Gullestad, overlege ved hjertemedisinsk avdeling, Rikshospitalet, sier tidligere forskning har vist at behandling med statiner kan bremse eller forhindre en videre utvikling av koronar arteriosklerose, men at det ikke tidligere på en overbevisende måte er demonstrert at prosessen kan reverseres.

Overlege Steinar Madsen i Statens legemiddelverk mener svakheten med JAMA-studien er at den ikke er kontrollert opp mot annen behandling som har vært prøvd ut på samme måte. *Les hele saken: www.tidsskriftet.no/10604*

Store helseforskjeller blant kvinner i EU

Helsetilstanden til kvinner i EU-land varierer sterkt mellom medlemslandene, viser en rapport utgitt av European Institute of Women's Health (EIWH). Gjennomsnittlig levealder for kvinner i EU-landene er 81 år, men levealderen i de nye medlemslandene Estland, Latvia, Litauen, Ungarn og Slovakia er 6–7 år kortere enn gjennomsnittet. Kvinnene i Finland, Tsjekia, Litauen og Polen har høyest blodtrykk. Kreft tar livet av flest kvinner i Danmark, Irland og Ungarn, men det er stor variasjon mellom landene i forhold til ulike krefttyper. Det anbefales større satsing på forskning rundt kvinners helse, og at det jobbes for å redusere forskjellen mellom landene.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/10625

Eksemsalve må brukes med forsiktighet

Legemiddelmyndighetene i EU (EMA) har konkludert med at kremen Elidel (pimecrolimus) og salven Protopic (tacrolimus), som brukes ved mild eller moderat atopisk eksem, må brukes med forsiktighet. Årsaken er mulig risiko for hudkreft og lymfekjertelkreft. Det er ikke påvist noen sikker sammenheng mellom medikamentene og krefttilfeller, men EMA krever at saken granskes nærmere. De konkluderer med at nytten av å bruke medikamentene er større enn risikoen, men at de bør brukes med forsiktighet. Myndighetene anbefaler også at preparatomtalen endres.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/10598

Trenger folk og penger i kampen mot tuberkulose

Årlig registreres nærmere 9 millioner nye tilfeller av tuberkulose, og omlag 2 millioner mennesker dør av sykdommen hvert år. Antall tilfeller øker med 1 % hvert år, ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO). Verdens tuberkulosedag ble nylig markert under mottoet *Actions for life – Towards a world free of tuberculosis*. Målet er å mobilisere støtte til kampen mot tuberkulose, slik at man kan klare å halvere forekomsten innen 2015 og utrydde sykdommen helt innen 2050. Erkebiskop Desmond Tutu er blant dem som har engasjert seg i kampen.

Les hele saken: www.tidsskriftet.no/10586